

UIGHUR FRAGMENTS OF THE BLOCK-PRINTED TEXT,
«SÄKİZ TÖRLÜĞİN YARUMİŞ YALTRİMİŞ NOM BİTİĞ»

JUTEN ODA

INTRODUCTION

In abundance there are Uighur fragments of block prints brought from the Turfan basin in Central Asia. Most of them are of Buddhist contents. It is important for us to study the problem of when and where these texts were printed and published, in order not only to find out some Uighur Buddhist circles, but also to fix their linguistic and orthographical features in the cultural history. We have an excellent general survey of the block prints of Turfan written by A. v. Gabain¹. P. Zieme lectured on the most recent progress of his intensive study in the meeting for the one hundredth anniversary of P. Pelliot's birth, in Paris in 1979². Incidentally, using the Buddhist text entitled «Säkiz törlügin yarumış yaltrımış nom bitig», I have newly identified a few small fragments preserved at the Library of the Ryūkoku University, Kyoto. The extant prints of this text, including new fragments, can be divided into two groups which imply two different books. Here I would like to touch the reconstruction of the books as well as to give the transcription of all the fragments. I take this opportunity to express my thanks to the Library of the Ryūkoku University and to the «Central Institute of Ancient History and Archaeology» of the Academy of Sciences of the GDR for giving me permission to publish these fragments as well as for sending me their photographs.

1 A. v. Gabain, *Die Drucke der Turfan-Sammlung*, SDAW 1967.

2 P. Zieme, Bemerkungen zur Datierung uigurischer Blockdrucke, *Travaux des sections : C/ Section des manuscrits en turc ancien et autres langues*, École Pratique des Hautes-Études, Paris, 3 octobre 1979.

The Uighur text is better known to us as the text entitled «Säkiz yükmäk yaruq» and as the translation from the Chinese original. Perhaps our text has the same origin, but it was changed as a result of partial reformative translation including the title. There are many manuscripts, as you know, with which a revised text was given by W. Bang, A. v. Gabain and G. R. Rachmati (Arat)³. Therefore it is not difficult for us to reconstruct two books of fragments. But in fact we have only a fifth and an sixth parts of the complete books. One book consists of the Berlin (B38), the Kyoto (K5), the Leningrad (P3) and the Peking (Pk) fragments⁴. The other is of the Berlin (B7) fragments⁵. Each of them is to be called a «folded book», consisting of several sheets pasted together and then folded.

BOOK A. This folded book is 24. 7 cm ~ 25. 5 cm in height, 10. 1 cm ~ 10. 2 cm in width and 5 lines on a page; the length between the upper and lower lines of the sheets is 21 cm; the space between writing lines : 1. 6 cm ~ 1. 7 cm. Sometimes we find Chinese sheet numbers in the space between pages : *ten* between the 3rd and the 4th pages of Pk c; *thirteen* after the page of B38 a; *fifteen* between the 2nd and the 3rd pages of B38 b; *eighteen* between the 6th and the 7th pages of B38 d. It is estimated that the book has 24 sheets; 7 pages in a sheet, though a single complete sheet is not preserved. Chinese sheet numbers are arranged to be in the middle of the opened book, as the odd numbers are between the 1st and the 2nd pages and the even numbers are between the 2nd and the 3rd pages of the sheet. The engraver of the wood blocks is a Chinese as shown by the Chinese sheet number. Luckily the name is engraved on the illustrated front-pages : *Chen Ning*⁶. Some information happens to be available on him. As far as it has been attested by K. Ogawa⁷, he is one of the latest engravers whose names are seen in

3 W. Bang, A. v. Gabain und G. R. Rachmati, Das buddhistische Sūtra *Säkiz yükmäk*, *Türkische Turfan-Texte*, VI. SPAW 1934, 93-192 [TTVI].

4 B38 : TTVI, op. cit. p. 100; K5 : New fragments, Nos. 5297, 5274, 6297, preserved at the Library of the Ryūkoku University, Kyoto, and *Seiki bunka kenkyū*, IV. Kyoto 1961, Pls. 24 (No. 5266), 30 (No. 6295) [Ryū.]; P3 : W. Radloff, *Uigurische Sprachdenkmäler*, Nr. 58, Leningrad 1928 (repr. 1972), 102-105, 233 [USp.]. Cf. TTVI, op. cit. p. 100 (P2, P4); Pk : Huang Wen-bi, *Tu-lu-fan-kaoguo-ji*, Peking 1954, 64, Pls. 106, 107 [Huang]. Cf. Feng Jia-sheng, Ke-ben hui-hu wen fo-shuo-tian-di-ba-yang-shen-zhou-jing yan-jiu, *Kao-gu-xue-bao*, 9. Peking 1955, 183-192.

5 B7 : TTVI, op. cit. p. 100.

6 Huang, op. cit. p. 64. Pl. 106.

7 K. Ogawa, To-ro-ban shutsudo no insatsu butten, *Indo-gaku bukkyō-gaku*

the old Chinese Buddhist Canons printed at the Qi-sha yan-sheng yuan Temple in Ping-jiang Fu (south-east China) between the years of 1232-1332. Therefore it may be said that our book was published in south-east China between in the end of the 13th century or beginning of the 14th century. According to Chinese history⁸, many Uighurs stayed in the China proper as the second ruling class under the Mongolian Emperor of the Yuan dynasty. A certain Uighur must have been the sponsor of the block prints, and also distributed some of them to Uighuristan in Central Asia. It is unknown how many copies were edited.

BOOK B. This folded book is 15 cm in height, 9. 8 cm ~ 10. 5 cm in width and 6 lines on a page; the length between the upper and lower lines of the sheets is 12. 5 cm ~ 13. 5 cm; the space between writing lines : 1. 4 cm ~ 1. 5 cm. There are Chinese paginations in the space between pages as follows : *four* before the page of B7 b; *five* between the 2nd and the 3rd pages of B7 b; *nine* between the 1st and the 2nd pages of B7 c; *seventeen* before the page of B7 d; *twenty four* between the 3rd and the 4th pages of B7 g; *thirty one(?)* after the pages of B7 i; *thirty four* before the page of B7 k. It is estimated that the book has 35 sheets or so; probably 4 pages in a sheet. Chinese sheet numbers are placed in the middle of the opened book, namely, in the space between the 1st and the 2nd pages of the sheet, but the number *four* is between the 3rd and the 4th pages!

Ikenkyū, 4-1 [1956], 35; *Mochizuki, Bukkyō daijiten*, 8. Tokyo 1958, 152-154 (Sekisa-ban dai-zōkyō).

⁸ See B. Ögel, *Sino-Turcica*, Çingiz Han ve Çin'deki Hanedanının Türk Müşavirleri, Taipei 1964.

SIGN OF FRAGMENTS

Text- numbers	Signs	Pages and lines	Consecutive lines (TTVI)	Notes
A 1	Pk a	2	Illustrated	Huang, Pl. 106(1/2)
A 2	Pk b	1	5	[01-04] Huang, Pl. 106(2)
A 3	K5 a, Ryū. 5297	1	5	[13-16] PL. I
A 4	K5 b, Ryū. 5266	1.2	6	[110-114] PL. II
A 5	Pk c	4	20	[164-177] Huang, Pl. 107(3)
A 6	B38, TIM	1.2	6	[223-227]
A 7	B38 a, TID	1	5	[273-240]
A 8	B38 b, TIID 325	3	15	[283-293]
A 9	P3 a, Rb. 2	3	15	[286-296] USp. Nr. 58, 1-15
A10	B38 c	2	10	[296-303]
A11	P3 c, Rb. 2	1	5	[303-306] USp. Nr. 58, 36-40
A12	P3 b, Rb. 2	4	20	[340-351] USp. Nr. 58, 16-35
A13	B38 d, TII S91, 92; TII M9	7	35	[343-358]
A14	B38 e, TII S92	4	20	[369-381]
A15	K5 c, Ryū. 5274	1	5	[373-375] PL. III
A16	K5 d, Ryū. 6297 Yar-khoto	0.6	3	[388-390] PL. IV
A17	K5 e, Ryū. 6295 Astāna	1	5	[419-422] PL. V
B 1	B7 a	2	12	[026-7]
B 2	B7 b, TM 32	3	18	[30-39]
B 3	B7 c, TII D 228	4	24	[96-109]
B 4	B7 d	1	6	[225-229]
B 5	B7 e TIM.	4.6	28	[277-293]
B 6	B7 f D 377	1.5	9	[315-319]
B 7	B7 g, TI	3.5	21	[337-347]
B 8	B7 h, TIM.	1.6	10	[397-403]
B 9	B7 i, TIM.	2	12	[411-416]
B10	B7 k, TIII M178	1	6	[455-457]

* Huang, Ryū. and USp. : see Intro. n. 4

TEXT

Book A

1. Pk a

Illustrated front-pages: BUDDHA'S PREACHING

2. Pk b [01-04]

- (1) 1. namo bud.. namo dram.. namo sang ::
 (2) 2. [tn]gri tngrişi burxan yrliqamış tngri-li
 (3) 3. yir-li-tä säkiz törlüg-in yarumış
 (4) 4. yaltirmış iduq drni tana yip atly sudur
 (5) 5. nom bitig bir tägz-inç..

3. K5 a PL. I [13-16]

- (6) 1. yana qor-qa tü[šär
 (7) 2. [tur] qaru äkni bütmez.. [
 (8) 3. [tur] qaru aç yoriyur.. [
 (9) 4. ämg(ä)[nür öz] bilgisiz (t)[rs
 (10) 5. nän(g) [bilmaz uqmaz-lar].. kim m[äning

4. K5 b PL. II [110-114]

- (11) 1. (s)ar.. basar buqaγul(a)[sar
 (12) 2. bo nom bitigig üç qat(a) [

* BV : various fragments of Berlin, cf. TTVI; K4 : fragments of the booklet, Ryū. 1542, 1544, 1540, 1541, 1539, 1543, cf. N. Yamada, Uiguru-bun tenchi-hachiyō-shinju-kyō danpen, *Tōyo-gakuho* 40, [1958], 427-445; *Seiiki bunka kenkyū* IV, Kyoto 1961, Pls. 16-18.

** We use some signs of the transcription as follows :

( ) , uncertain readings; [ ] , restorations; ḡ (=t), ṡ (=d), ş (=z) and z (=s), interchanged letters; n : Sometimes n has a diacritical point. There is no distinction between *n* and *a* diacritical point. There is no distinction between *n* and *a* (ä) in the script; š : š is distinguished from s by a doubly pointed tail.

A (1) dram, cf. dram, B1 (1).

A (4) yaltirmış, cf. yaltrimış, B3 (3).

A (6)-(10) cf. B12 a : (3) (qor)qa tüšär näng yaş turqaru äkni bütmez.. yaling (4) boγuz-ı todmaz.. aç yoriyur ärtüngü ämgäk ämgänür.. öz biligsz trs qilinç (5) [ ](la)r kim mäning öz qilinç.

A (11)-(16) cf. B63 : (20) oγri tut[suqsar] (21) no]m bitigig üç qata o(q)[isar] (22) tin]γ s(iz)-iksiz kirtgünç kön(g)[ül-] (23)]sar oqisar (t)ütrüm (tä)[ring?] (24) (udunu) tutsar.

- (13) 3. boş (bo)lur ta(qi) ymä kim [
 (14) 4. iksiz kirtgünč köngül-in [
 (15) 5. oqısar oqıt(s)[ar] (b)i(t)[isä]r b(i)[titsär
 (16) 6. [tä]ring y(örü)g[in]? /////
 no[m](l)as[ar

5. Pk c [164-177]

- (17) 1. [t]itir.. yoq quruγ ymä ol oq ärür [...] ol kim
 (18) 2. yoq quruγ titir.. ün ymä ol oq ärür..
 (19) 3. [ü]n-tä öngi yoq quruγ bultuqmaz.. yoq quruγ
 (20) 4. t(a) öngi ymä ün bultuqmaz.. inčä
 (21) 5. ötkürü usar.. ötrü ol oq ün yana

(PASTED PART)

- (22) 6. soγančıγ ün-lüg atly burxan titir.. yana
 (23) 7. burun-i turqaru adruq adruq alqinčsüz yid
 (24) 8. yipar yidlayur.. ol kim yid yipar titir..
 (25) 9. y(o)q quruγ ymä ol oq ärür.. ol kim yoq quruγ
 (26) 10. titir.. yid yipar ymä ol oq ärür.. yid
 (27) 11. yipar-ta öngi yoq quruγ bultuqmaz.. yoq quruγ
 (28) 12. t(a) öngi ymä yid yipar bultuqmaz.. inčä
 (29) 13. ötkürü usar.. ötrü ol oq yid yipar
 (30) 14. yana yipar yükmäk atly burxan titir..
 (31) 15. ymä til-in turqaru adruq adruq alqinčsüz

CHINESE SHEET NUMBER : ten

- (32) 16. tatıγ - liγ tatıγ tatar.. ol kim tatıγ tip titir..
 (33) 17. yoq quruγ ymä ol oq ärür.. ol kim yoq quruγ
 (34) 18. titir.. tatıγ ymä ol oq ärür.. tatıγ-ta
 (35) 19. [ö]ngi y(o)q q(u)ruγ bultuqmaz.. yoq quruγ-ta öngi
 (36) 20. ymä tatıγ bultuqmaz.. inčä ötkürü usar..

6. B38 [223-227]

- (37) 1. y]ig
 (38) 2. tüz-ü [ ] -ga köngül
 (39) 3. (t)urγurdılar.. [ ] γ-süz bodistv

A (37)-(39) cf. BV29, BV30, BV31, BV32, BV33 : [alqu]γun tüzkarinčsüz yig tüz-ü köni tuym[aq bur]xan (q)[utınga köngül turγurdılar] ol ödün tädγ[süz]bodi[stv].

- (40) 4. taqı inča tip ö(t) [üg ötün]di.. tengrim bo
 (41) 5. yirtinčü-täki qamaγ tınly-lar(t) a t(u)γmaq ölmäk
 (42) 6. bo iki törlüg törü ärtingü aγır titir..

7. B38 a [237-240] (PASTED PART)

- (43) 1. köni yol-ča [köni] oruq-ča yoriz-un-lar
 (44) 2. ärti.. trz tätrü törü-sin qotz-un-lar ärti
 (45) 3. tngrim tip.. tngri tngri burxan ögdi
 (46) 4. alqädi.. inča tip yrliqadi.. sadu sadu titiγ-
 (47) 5. siz bodistv.. siz tınly-lar üçün [ärti]ngü krgäk

CHINESE SHEET NUMBER : *thirteen*

8. B38 b [283-293]

- (48) 1. [ ] kältäci barča ädgü [
 (49) 2. taqı töz'un ärtingü yavaš.. bitig [
 (50) 3. iş išläsar näng ada tuda bolγu-si [
 (51) 4. yana ölüg-kä törü toqu qılmış küntä
 (52) 5. bo nom biti(gig) üç qata oqız-un ärtingü

(PASTED PART)

- (53) 6. qudaγur.. äriš üküš ädgü qilinč-liγ bolur.. o(1)
 (54) 7. äv barq kün kün-ingä yoqaru a[šilur.. öz]
 (55) 8. yaš uşayur.. ät'öz qoşsar burxan-lar u[luš-inga]
 (56) 9. barir.. burxan qutın bulur.. taqı ymä töz-ün [oγlum]
 (57) 10. qayu tınly-lar ölüg kişi üçün sın [orun]

CHINESE SHEET NUMBER : *fifteen*

- (58) 11. itgäli yarađγalı saqınc saqınsar.. qanta
 (59) 12. taplamış yir-tä itz-ün.. öngdün [kişin]
 (60) 13. irtin birtin ayıtmaz-un.. uz yir-[tä
 (61) 14. qılz-un.. kişi taplamış yir-tä itip bo
 (62) 15. nom bitigig üç qata oqız-un.. ol yir-

A (48) cf. B31 b : (2) (yī)l yil kältäci barča +BV39 : [ädgü] ödlär qolu-lar taq[ı].
 A (49) cf. B31 b : (3) bitig oqıp iş i(š)läsar.
 A (50) cf. K4 (28) (= Ryū. 1544 v 3) : [bol]γusı yoq
 A (53)-(62) B38 b (6)-(15)=P3 a (1)-(10).

9. P3 a [286-296]

- (53) 1. qudaŋur.. är(üş) üküš ädgü qilinč-liγ bolur.. ol
 (54) 2. äv barq kün [kün]-ingä yoqaru ašilur.. öz
 (55) 3. yaš uşayur.. ät'öz qoŋsar burxan-lar uluš-ingä
 (56) 4. barir.. burxan qutin (bulur).. taqı ymä töz-ün oγlum
 (57) 5. qayu tınlγ-lar ölüg kiši üçün s(in) orun

[CHINESE SHEET NUMBER : fifteen]

- (58) 6. itgäli yarađγalı saqinč saqinsar.. qanta
 (59) 7. tapla[miš] yir-tä itz-ün.. öngdün kiŋin
 (60) 8. irtin birtin ayitmaz-un.. uz yir-tä
 (61) 9. qılz-un kiši taplamış yir-tä itip bo
 (62) 10. nom bitigig üç qata oqız-un.. ol yir-
 (63) 11. ig orun-uγ öşüt yäk-lär ymä taplaγay-
 (64) 12. lar äv-tä barq-ta ada tuda bolmaγay.. äv
 (65) 13. barq ašılγay ašıγ tusu bolγay tip yrliqadı ::
 (66) 14. tngri tngri burxan bo nom yrliγ-iγ
 (67) 15. [

10. B38 c [296-303]

- (68) 1. in qavıra [
 (69) 2. ämgänip turγurmış köni ärt(ingü) [
 (70) 3. [ta]šγarur öd-i taqı ädgü.. tuγ[sar
 (71) 4. (n)om bitigig oqız-un.. ä(rt)ingü q [
 (72) 5. ay ay-(qa) ädgü ärtüingü yruq.. yıl (y)il-(qa)
 (73) 6. taqı ädgü artuq yavaš.. bitig oqı(p) (iš iš)läsär
 (74) 7. [yit]inč uγuš-ingä tägi qutadγay ašılγay [
 (75) 8. [yr]liqadı.. ol ödün ol quvraγ-ta [
 (76) 9. [y]iti ming bod[is]tv-lar tngri [
 (77) 10. [yrl]iγ-in äšidip ärtüingü s(ü) [

A (67) cf. B31 c (5), B37 b (4), B43 (5), B44 (6), K4 (37) (=Ryü. 1540 r 4) :
 ikiläyü [otγurat]i bäl(g)[ülüg] yrli[qa]γalir üçün šlok taγšut-.

A (68) cf. B43 (6) : qavıra nomlayu birti.. inčä tip + B31 c (6) : yrliqadı.

A (69) cf. B44 (7) : ärtüingü ädgü + B43 (7) : ölüp tašγarur.

A (70) cf. B31 c (7) : tuγsar ölsär bo nom.

A (72) cf. B43 (8) : [ärtüingü] qu(ta)γay ašılγay ay ay-qa.

A (74) cf. BV42 : [ašıl](γay) tip [yrliqadı].

A (75) cf. B31 c (10) : yiti tünän yiti ming.

A (76) cf. K4 (45) (=Ryü. 1540 v 4) : [tn]gri burxan yrliγ-in].

A (77) cf. B44 (11) : süz-ülti-lär kön[gül-läri].

11. P3 c [303-306]

- (78) 1. läri bilig-läri açıldı köni kirt[ü
 (79) 2. [ ] burxan-lar-niň nom ülüş-ingä
 (80) 3. [ ] (siz)-iksiz-in tüz-kärinçsiz yig
 (81) 4. [ ] (bur)xan qutınga köngül turγurdi-
 (82) 5. [ ] (t)it̄iγ-siz bodistv tngri

12. P3 b [340-351]

- (83) 1. ança ol qlti bo yir-täki topraq-ça.. töz-
 (84) 2. ün-lär-im kim qayu tinly-lar.. tüngür böşük
 (85) 3. bolyalı saqınsar.. aşnu-ça yaraşur-in yaraş-
 (86) 4. maz-in ädgi-sin yavlaq-in ayıtmaγu-luq ol..
 (87) 5. ulatı oot-li suv-li yaraşmaz-i.. kün-li
 (88) 6. yultuz-li yaraşmaz-i.. yıl-i qut-i yaraşmaz-i..
 (89) 7. alqu-ni ayıtmaz-un.. qız-iγ taş-γarmış küntä
 (90) 8. bo nom bitigig üç qata oqız-un.. qız-
 (91) 9. li kütägi-li-kä uluγ törü toqu qılmış
 (92) 10. bolur.. bo ärür ädgi ädgi-kä ul[a]γ sapıγ bol[mış-i]
 (93) 11. [yruq yr]uq-uγ içkä[rmiş- äv barq] kün kün-
 (94) 12. [ingä yoqlayur aşilur.. ä]v igäz-i kün
 (95) 13. [kün-ingä kötrülür..] uluγ kiçig q-a qadaş
 (96) 14. [oγul qız alqu aşilur..] tuγmiş-i alqu [titik]
 (97) 15. otγ[uraq bolur.. bilir] uq[ar] uz ädräm-lig tuγar
 (98) 16. ög-ingä qang-inga tapıysaq bolur.. qop-
 (99) 17. q[a qutadur] qutluγ qıvliγ bolur.. ödsüz qolu-
 (100) 18. suz ölmäz tükäl ülüg[lüg] tuγar.. angkinintä
 (101) 19. burxan yol-inga kirür.. burxan qutın bulur..
 (102) 20. ol öd(ün) [säkiz uluγ] küçlüg bügi-lüg ädräm-

13. B38 d [343-358]

- (88) 1. yultuz-li yaraşmaz-i.. yıl-i qut-i yaraşmaz-i..
 (89) 2. alqu-ni ayıtmaz-un.. qız-iγ taşγarmış küntä
 (90) 3. bo nom bitigig üç qata oqız-un.. qız-

A (78)-(79) cf. B37 c (12) : köni kirtü törü-kä + B43 (12) : kirti-lär.. burxan-lar-niň.

A (80) cf. B31 c (12) : (t)äginti-lär.. siz-ik(siz)-in; B37 c (13) : tägdi-lär..

A (81) cf. B43 (13) : yig üstünki burxan.

A (82) cf. B31 c (13) : -lar.. ol ödün tid̄iγsiz bo[distv].

A (88)-(102) P3 b (6)-(20)=B38 d (1)-(15).

- (91) 4. li kütägü-li-k[ä ul]u_γ törü toqu qılmış
 (92) 5. bolur.. bo [ärür ädgü ädgü-kä ul]a_γ sapı_γ bolmış-ı
 (93) 6. yruq yruq-u_γ içkärm[iş äv] barq kün kün-
 (94) 7. ingä yoqlayur ašilur.. äv igäz-i kün
 (95) 8. kün-ingä kötrülür.. ulu_γ kiçig q-a qadaš
 (96) 9. o_γul qız alqu ašilur.. tu_γmiş-ı alqu titik
 (97) 10. ot_γuraq bolur.. bilir uqar uz ädräm-lig tu_γar..
 (98) 11. ög-ingä qang-ınga tapı_γ[saq bo]lur.. qop-
 (99) 12. qa qutadur qutlu_γ qıvlı_γ bo (lur).. ödsüz qolu-
 (100) 13. suz ölmäz.. tükäl ülüglüg tu_γar.. angkinintä
 (101) 14. burxan yol-ınga kirür.. burxan qutın bulur..
 (102) 15. ol ödün säkiz ulu_γ küçlüg bügü-lüg ädräm-
 (103) 16. lig bodistv-lar bar ärti-lär.. burxan-lar-ning
 (104) 17. küç-ingä yrılı_γ-ınga ulu_γ drni tigmä
 (105) 18. ädräm-kä tükäl-lig ärip.. inçip yana
 (106) 19. ädräm-lär-in badurup bo yirtinçü-täki qama_γ tınly-
 (107) 20. lar ara yoriyur-lar ärti.. kântü-läri-ning

(PASTED PART)

- (108) 21. yruq küçlüg bügü-lüg ädräm-lärin ädgü qilinç-
 (109) 22. lärin.. qama_γ tınly-lar-ning qararı_γ ayı_γ qilinç-
 (110) 23. lar-ınga qatıp.. adına_γu-qa biltürmädin
 (111) 24. uqturmadın qama_γ tınly-larqa ulu_γ asi_γ tusu
 (112) 25. qılı yoriyur-lar ärti.. qama_γ yalanguq-larta

- Upper half of the page (113) 26. adirtsız ärti-lär..
 illustrated : *BODISTV'S* (114) 27. ad-ları bo ärür ::
 SITTING FIGURE (115) 28. yükünürbiz
 (116) 29. badira atly niz-vani-
 (117) 30. siz bodistv qutınga..

CHINESE SHEET NUMBER : *eighteen*

- Upper half of the page (118) 31. yükünürbiz
 illustrated : *BODISTV'S* (119) 32. ratnaakkar atly
 SITTING FIGURE (120) 33. niz-vani-siz
 (121) 34. bodistv
 (122) 35. [qutın] (g)a..

14. B38 e [369-381]

- (123) 1. larıy küü küşädü tutalim.. kim alqu törlüg ayıy-
 (124) 2. lar-tın kitz-ün-lär.. adasız-ın tudasız-ın
 (125) 3. ärz-ün-lär tngrim tip.. ötrü drni arviş-ın
 (126) 4. nomladı-lar.. inča tip titi-lär.. ::
 (127) 5. oom akini nikani abila manggi mantal-i svaxa..
 (128) 6. tngrim bo drni arviş-nıng küçi ädräm-i ärtingü
 (129) 7. ulu_γ titir.. kim qayu ayıy qılınç-lıy tınlı- tınlı-
 (130) 8. lar.. bo nom-u_γ nomladaçı nomçı_γ örlädgäi saqınsar
 (131) 9. bo drni arviş-ı_γ sösläz-ün-lär.. ol yavlaq
 (132) 10. yäk içgäk-ning baş-i yiti öngi yarıl_γay..
 (133) 11. inča qıtı ali iyaç tag tip.. ol ödün
 (134) 12. alqınçsız ät'öz bodistv orun-ıntın örü
 (135) 13. turup.. tngri tngri burxan-qa inča tip
 (136) 14. ötüg ötündi.. tngrim nä üçün bo nom bitig
 (137) 15. säkiz törlüg-in yarumış yaktirmış tip

(PASTED PART)

- (138) 16. atandı ärki.. qama_γ quvra_γ-qa yrliqaz-un
 (139) 17. bilälim uqalim.. söki töz yiltiz köngül-ümüz-ni
 (140) 18. ötkürü täginälim.. burxan-lar-nıng bilmäk-
 (141) 19. ingä körmäk-ingä kirälim.. siz-ik köngül-
 (142) 20. ümüz alqınçu-qa tägi üz-ülz-ün tngrim tip..

15. K5 c PL. III [373-375]

- (128) 1. [tngrim bo drni arviş-nıng küçi ädräm]-i [ärtingü]
 (129) 2. [ulu_γ t]itir.. kim qayu [a]yıy (qılınç)lıy tınlı-
 (130) 3. [lar.. bo nom-]u_γ (n)omladäçı nomçı_γ örlädgäli saqınsar
 (131) 4. [bo drni arviş-ı_γ] sösläz-ün-lär.. ol yavla[q]
 (132) 5. [yäk içgäk-ning baş-]i yiti öng(i) yarıl[_γay..]

16. K5 d PL. IV [388-390]

- (143) 1.] yruq bilgä bil[ig-
 (144) 2. tü]trüm täring yörüglüg tayşi[ng
 (145) 3.] (säkiz) bilig-[

A (128)-(132) B38 e (6)-(10)=K5 c (1)-(5).

A (143)-(145) cf. B31 d : (18) bilgä bilig-lär köni ? ... tütrüm täring (yörüglüg) tayşin(g) [nom-nung] (19) itigsiz töz-in säkiz biliglä(r) (k)üçintä blgürmiş taştın.

17. K5 e PL. V [419-422]

- (146) 1.] yigätmış atly burxan blgürär.. [tngri]
 (147) 2. (t)ngrisi burxan bo nom-luγ yrliγ-iγ yrliqaduqda
 (148) 3.] bo aγır uluγ yaγız yir altı törlügin
 (149) 4.] qamşadı.. tngri tngrisi burxan-nıng
 (150) 5. yruq-ı.. ontin sıngar yir suv-ta [

Book B

1. B7 a [026-7]

- (1) 1. yumşaq yavaš tınlγ-lar az.. qağır
 (2) 2. qatγı tooz-in tınlγ-lar.. üküš
 (3) 3. tngrim.. köni tınlγ-lar.. az.. tävlüg
 (4) 4. kür-lüg tınlγ-lar üküš tngrim..
 (5) 5. tükäl bolur tavar tilämaz tınlγ-lar
 (6) 6. az.. üküš tiläyür.. tükäl bolmaz
 (7) 7. tınlγ-lar üküš tngrim.. bušı birgäli
 (8) 8. aqı tınlγ-lar az.. qız qivırγaq
 (9) 9. saran tınlγ-lar üküš tngrim..
 (10) 10. kirtü tınlγ-lar az.. ašüg yalyan
 (11) 11. tınlγ-lar üküš tngrim.. anı üçün
 (12) 12. bo yirtinçü-täki tınlγ-lar qutsuz

CHINESE SHEET NUMBER : ?

2. B7 b [30-39]

CHINESE SHEET NUMBER : *four*

- (13) 1. kiši tip titir.. yörügi köni
 (14) 2. kirtü tip titir.. köni-si kirtü-
 (15) 3. si nägül tip tisär.. inçip k(öng) [ül]
 (16) 4. töz-i ašügsüz kirtü üçün k[öni]
 (17) 5. qılınçı köni ongaru (üçün) ötrü
 (18) 6. sol-tın qılınçı kirtü titip

A (146) cf. B70 g : (15) uluγ bilgä bilig yigädmiş (16) atly.

A (148) cf. B51 (9) : uluγ yir tngri altı t[örlügin täprädi qamşadı].

(PASTED PART)!

- (19) 7. onğdın qılınçı kirtü atanıp
 (20) 8. turqaru köni kirtü yoriğ-in yori-
 (21) 9. γalı udaçı üçün anın kişi tip
 (22) 10. titmiş ärür.. munı üz-ä bilgülik
 (23) 11. ol nomuγ törüg kişi itär kişi
 (24) 12. aγır-layur.. ol oq nom törü yana

CHINESE SHEET NUMBER *five*

- (25) 13. [ol] (o)q kişig aγır-layur.. igiğür
 (26) 14. anın nom-lı kişi-li-kä tayaγ-
 (27) 15. liğ-in timin ök töz-ün yir-
 (28) 16. uγ bütürgäli yarayur tip yrliqadı..
 (29) 17. taqı ymä tifiγ-sız bodistv siz
 (30) 18. inçä biling qamaγ tinly-lar üküš

3. B7 c [96-109]

- (31) 1. i yüz-lügi batıγ-taqı aγu-luγ luu-
 (32) 2. sı qamaγ yäk-lär yilpig-lär adart-
 (33) 3. taçı ärklig-lär alqu barça yašar
 (34) 4. yoqadur yir-ig orun-uγ topraq-
 (35) 5. iγ boş qodur-lar iraq täšär-lär bod-
 (36) 6. suz köligä-siz barır-lar.. [n]äng ada

CHINESE SHEET NUMBER : *nine*

- (37) 7. tuda qılu [u]maz-lar.. itmiş yarat-
 (38) 8. miš yangı äv barq igäz-ingä
 (39) 9. quđatur qutluγ qıvliγ bolur.. yaš
 (40) 10. turqaru ögrünçin mängin ärmäki
 (41) 11. bolur.. bay barım-liγ bolur.. artuq
 (42) 12. ängänmädin qaşyanç ükin kirür..
 (43) 13. az-u iraq barγalı saqınsar.. az-u süü
 (44) 14. süläsär.. az-u ađ yol tiläsär.. az-u
 (45) 15. satıγ-qa yoluγ-qa barsar.. alqu-sı
 (46) 16. ašilur.. oγlı qız-i uruγ-i tariγ-i

B (27) yir- (sic!), yol-!

- (47) 17. baγir-i böšük-i ükliyür ašilur..
 (48) 18. ög qang (o)γul-qa qız-qa yrli-
 (49) 19. [qančuči kön] (gü)l-l(üg) bolur.. oγul qız
 (50) 20. /// [ög]-ingä qang-inga tapıγ-
 (51) 21. saq bolur/.. q <a> qadaš bæg yuđuz ymä
 (52) 22. bir ikintiš-kä (ärtin)gü amraq bolur
 (53) 23. nä köngül-intä (saq) inmiš-i alqu bar-
 (54) 24. ča köngül-ča bolur.. birök qıyn-lıq

4. B7 d [225-229]

CHINESE SHEET NUMBER : *seventeen*

- (55) 1. čü-täki qamaγ tınly-lar-ta t(u) [γmaq]
 (56) 2. ölmäk bo iki törlüg törü
 (57) 3. ärtingü aγir titir.. tuγ[duqta kün]
 (58) 4. talulamaz.. ödi kältükdä (ö) [trü tuγar]
 (59) 5. öltükdä ymä kün talula[maz ödi]
 (60) 6. tägd(ük)dä ötrü ölür.. nä üçün

5. B7 e [277-293]

- (61) 1. oqız-(u)n.. ol oγul ögin ämgätm(ä)-
 (62) 2. tin uçuz tuγar alqu-qa (q) [u]da(t)ur
 (63) 3. titik bilgä igs(iz) [   ]
 (64) 4. ada-sız tuda-sız bo(l) [   ]
 (65) 5. suz ölmäz.. birök kim [   ]
 (66) 6. ölsär ymä bo nom bitigig [   ]

CHIN. SHEET NUMBER : *twenty one (?)*

- (67) 7. qata oqız-un kün-ingä näng
 (68) 8. ada tuda bolmaγay.. töz-ün oγul-
 (69) 9. um.. kün-lär alqu ädgü.. ay[lar taqı]
 (70) 10. ädgü yıl yıl-(t)a kältäči barča ädgü

B (63)-(66) cf. B36-g (4-8) : [titik] bilgä ig-siz ämgäksiz adasız [?.] öz-i yaş uz-un bolur ö[dsüz] (ö)lmäz birök qayu tınly ölsär [ymä bo nom] (b)itigig üç qata [oqız-un].

B (69) cf. K1 (227) : künlär alqu ädgü ay-lar taqı ädgü.

B (70)-(88) cf. A (48)-(62).

- (71) 11. öd-lär qolu-lar taqı töz-ün
 (72) 12. ärtüngü yavaş bitig oqıp iş işläsär
 (73) 13. näng ada tuda bolıy-sı yoq.. yana
 (74) 14. ölüg-kä törü toqu qılur kün-
 (75) 15. tä bo nom bitigig üç qata
 (76) 16. oqız-un ärtüngü qudaıur äriş üküş
 (77) 17. ädgü qılınç bolur.. ol äv kün
 (78) 18. kün-ingä yoqaru aşılur öz
 (79) 1. [ät'ö]z qoısar alqu burxan-
 (80) 2. [lar uluş-ınga k] (i)rür.. taqı ymä
 (81) 3. [töz-ün oylum ki] (m) qayu tınly-lar
 (82) 4. [ölüg kiş] (i) üçün sım orun
 (83) 5. [itgäli] yaratyalı saqınç saqınsar
 (84) 6. [qanta] taplamış yir-tä itz-(ün)

(PASTED PART)

- (85) 7. [öngdü] (n) kiın irti(n) [birtin ayıt-]
 (86) 8. maz-un uz yir-tä [qılz-un kişi]
 (87) 9. taplamış yir-tä i(t) [ip bo bitig-]
 (88) 10. ig üç qa[ta oqız-un ol yirig]

6. B7 f [315-319]

- (89) 1. barıy-(l) [i ölüg--] (li ü) [küş].. (bo iki)
 (90) 2. törlüg tınly-lar-nıng (t)rs tätrü
 (91) 3. törü-si inçip ädgü ya(v)laq utlı-sı
 (92) 4. (nä)üçün antay adruq ärki tngrim
 (93) 5. ötrü tngri tngrişi burxan inçä
 (94) 6. tip yrliqadi.. (töz)-ün oylum
 (95) 7. [s]iz (i) [nç] (ä) uqung bo yirtün[ç]ü-tä
 (96) 8. tngri yaruq titir.. yir qararıy
 (97) 9. kün tngri yaruq titir.. ay tngri

7. B7 g [337-347]

- (98) 1. yavlaq yol-ta tüşügli ança ol.. qlti
 (99) 2. bo yir-täki topraq-ça.. qlti ol kişi
 (100) 3. ät'öz-in buluy-lı tınly-lar-ta kirt-
 (101) 4. günç köngül-lüg tınly-lar ança ol
 (102) 5. qlti tıngraq üşäki topraq-ça yana
 (103) 6. kirtgünç köngül-i yoq tınly-lar ança

(PASTED PART)

- (104) 7. ol qlti yir-täki topraq-ča.. töz-ün-
 (105) 8. lärim kim qayu kişi tüngür böşük bol-
 (106) 9. γalı saqınsar ašnu-ča yaraşur-in
 (107) 10. yaraşmaz-in ädgü-sin ayıγ-in
 (108) 11. ayıtmaγu-luq ol oot-li suv-li
 (109) 12. yaraşmaz-i.. kün-li yultuz-li yaraşmaz
 (110) 13. i yıl-i (qutı) [
 (111) 14. ayıtmaγ-un.. qız-iγ taşya[r
 (112) 15. [t]ä bo nom bitigig üç [
 (113) 16. oqız-un qız-li küdagü-li [
 (114) 17. törü qılmış bolur.. bo ärür [
 (115) 18. ulaγ sapıγ bolmış-i yaruq yaruq-uγ

CHINESE SHEET NUMBER : *twenty four*

- (116) 19. içkärmiş-i äv barq igäsi kün-ingä
 (117) 20. kötrülür.. u(l) uγ kič[ig qa] (q)adaş oγul
 (118) 21. (q)ız [alqu ašilur] tuγmış-i alqu

8. B7 h [397-403]

- (119) 1. bilig [
 (120) 2. törtünč [
 (121) 3. ät'öz bili(g) [
 (122) 4. yitinič adıra [
 (123) 5. säkiz-inč kömtsü aγıl(iq) [
 (124) 6. qlti munta birök kim qay[u
 (125) 7. [l]ar bo üç törlüg yaruq b[ilgä
 (126) 8. (bi)lig-lär uγur-inta bo säkiz
 (127) 9. bilig-lär-ning töz-in tü(p)-
 (128) 10. in yoq quruγ üz-ä yaruq ya[şuq]

B (110)-(118) cf. A (88)-(96).

B (119)-(125) cf. B55 a (7) : bilig üçünč burun bilig.. + B31 d (26) : törtünč til bilig.. + B55 a (8), BV59 : (bišin)č ät'öz bilig.. altinč köngül + B31 d (27), B50 (5-6), B55 a (9), B70 f (1-3), BV58 : bilig yitinič adıra tuyuγlı bilig.. säkiz-inč kömsü aγılıq bilig ärür.. munta + B55 a (10), B70 f (4) : birök kim qayu tınlγ-lar.

9. B7 i [411-416]

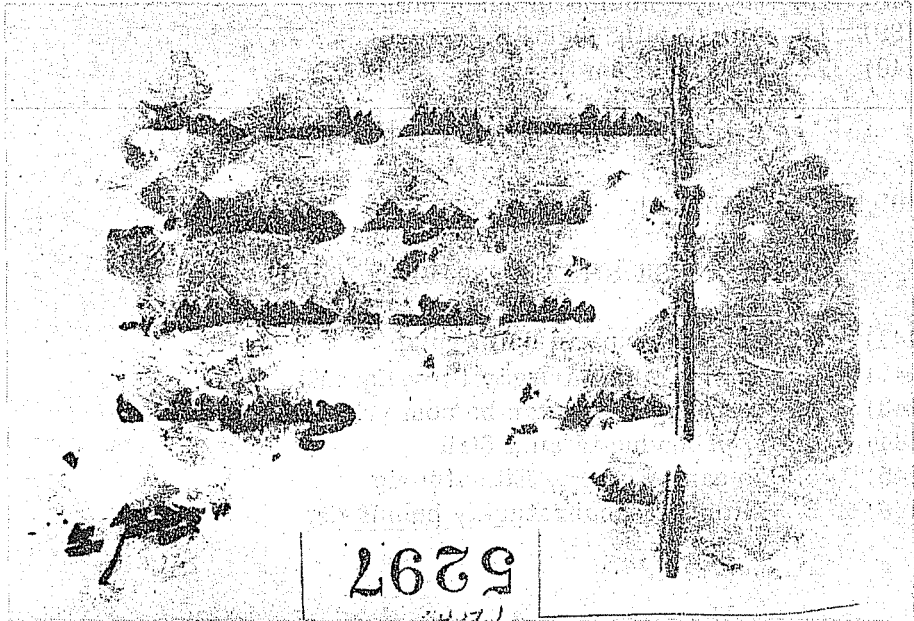
- (129) 1. atly tngri yir-i titir.. ol oq
 (130) 2. tngri yir-intä yana täpräñç-
 (131) 3. siz atly burxan uluγ yaruq
 (132) 4. yaltrıq-liγ atly burxan blgürär..
 (133) 5. bo mäning köngül-üm nom töz-i
 (134) 6. yiltiz-i tigmä tngri yir-i
 (135) 7. titir.. ol oq tngri yir-intä
 (136) 8. yana yoq quruγ iligi atly
 (137) 9. burxan blgürär.. bo mäning adıra
 (138) 10. tuyuγlı biligim-tin agam bitig
 (139) 11. nirvan bitig bigürär.. kömtsü
 (140) 12. aγılıq bilig-im-tin uluγ

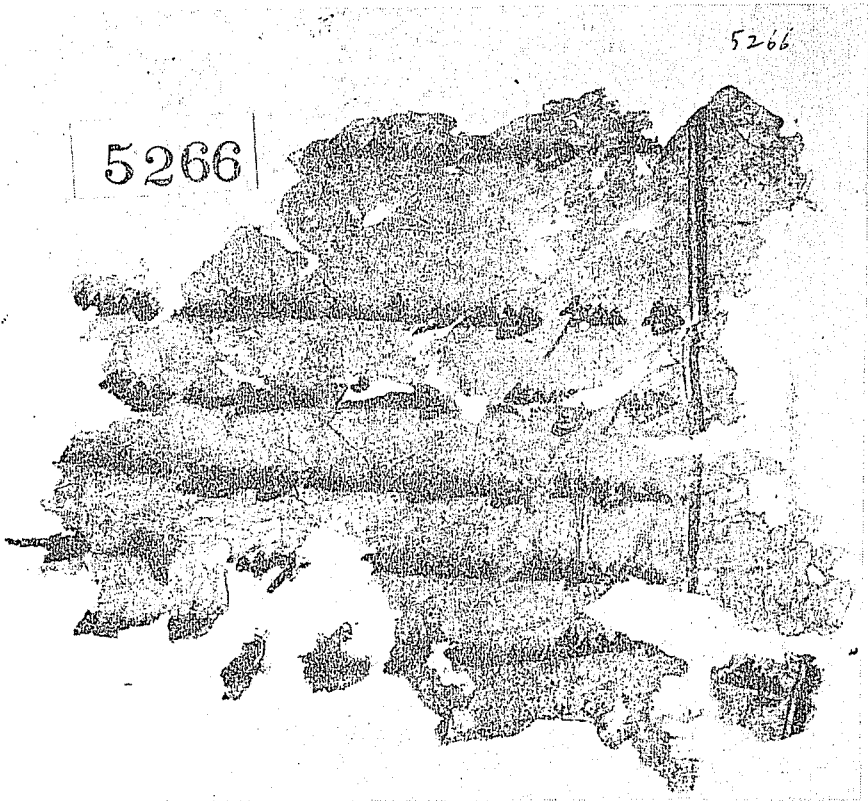
CHINESE SHEET NUMBER: *thirty one (?)*

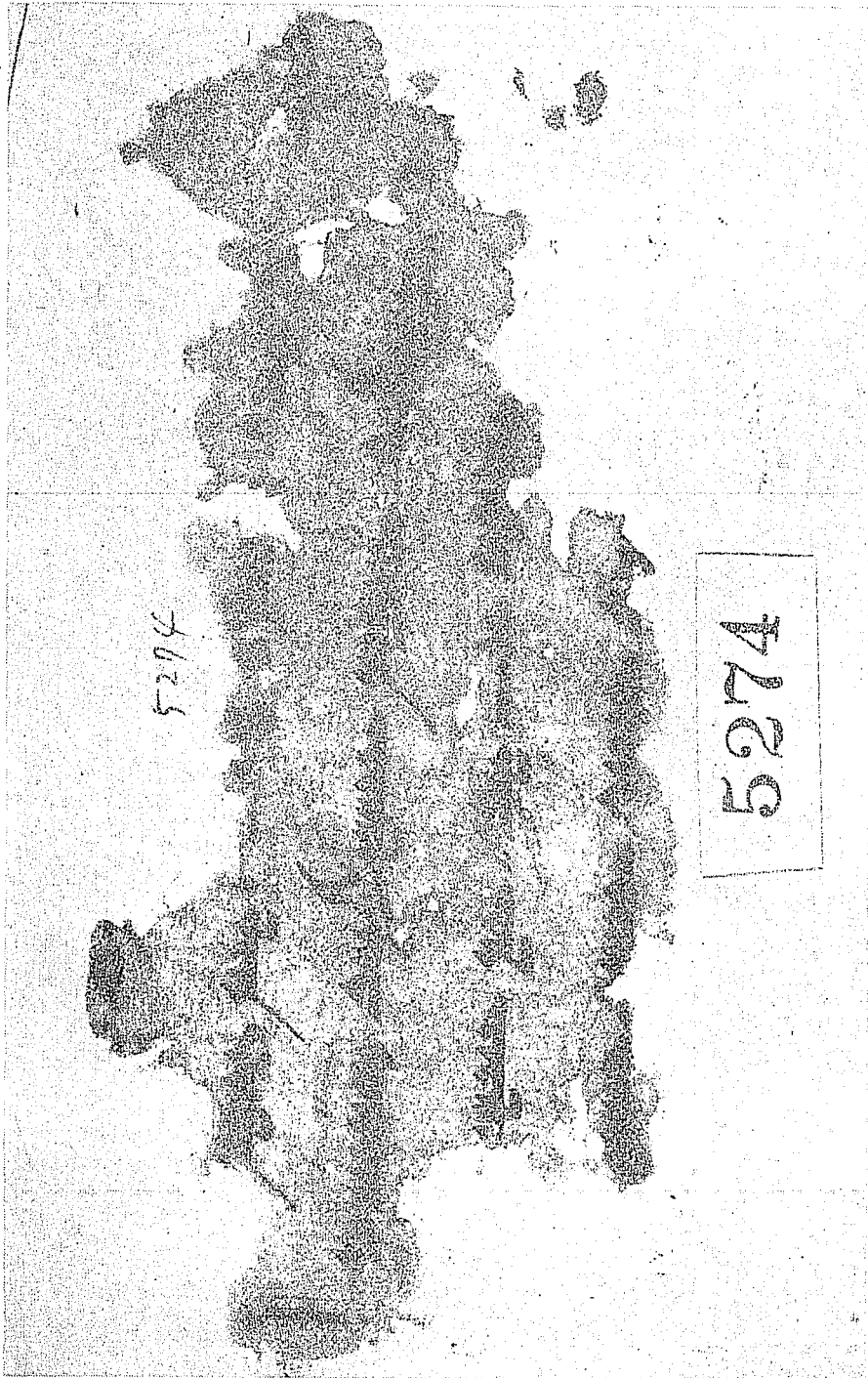
10. B7 k [455-457]

CHINESE SHEET NUMBER: *thirty four*

- (141) 1. kin yana burxan qutin bulup
 (142) 2. nomluγ tilgän ävirgäy tip yrliqad(i)..
 (143) 3. tngri tngri burxan bo nom yrliγ-
 (144) 4. iγ yrliqaduq-ta anta ötrü
 (145) 5. bo qamaγ quvraγ äšitmätük-üg
 (146) 6. äšitmiş täg bulmatuq-uγ bulmiş täg

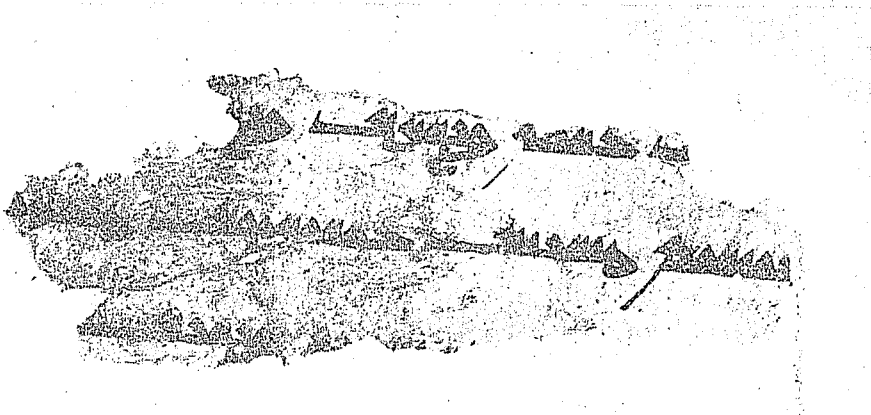

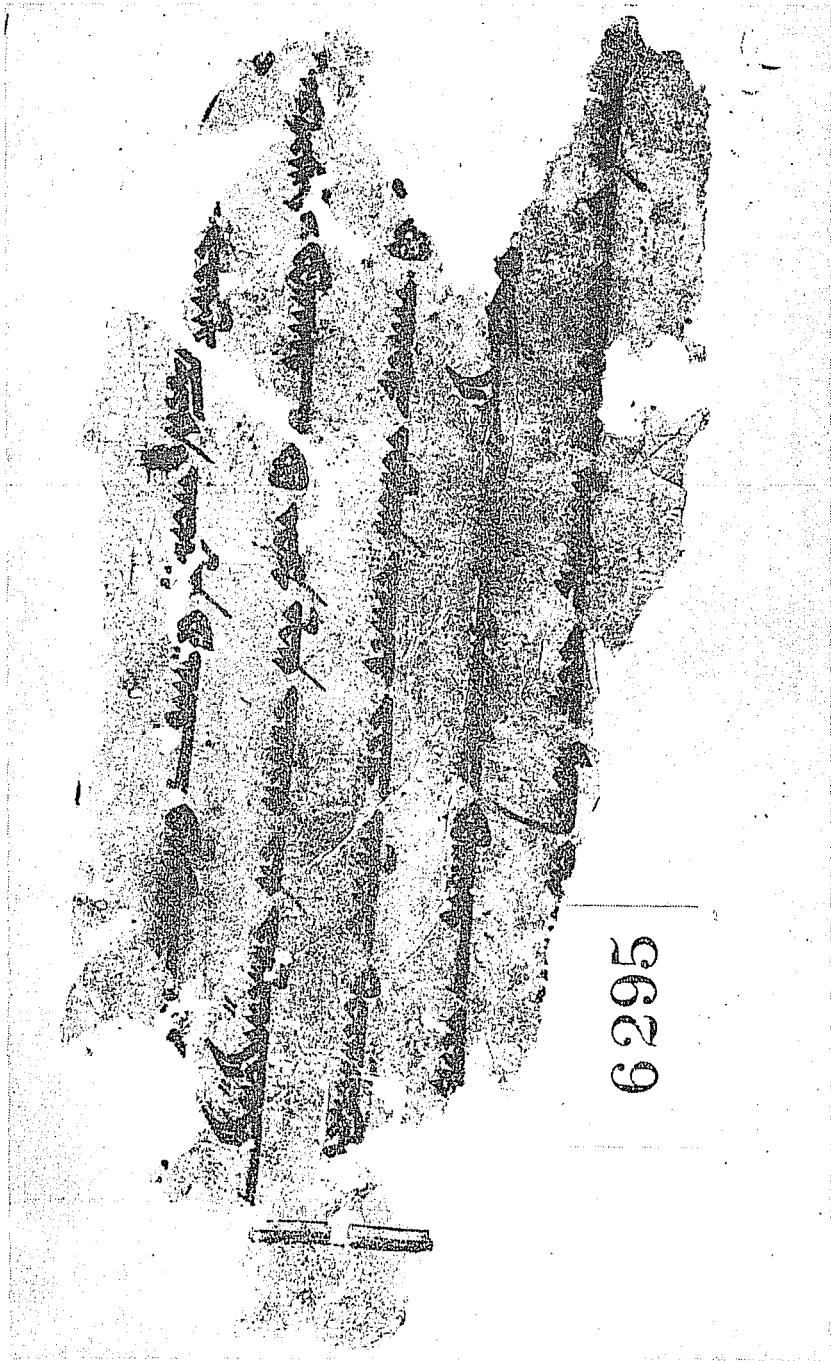

5274

5229

6297

6295